

Η φθηνή αιολική ενέργεια βοηθά τους καταναλωτές

Του

Παναγιώτη Λαδακάκου

Πρόεδρος Δ.Σ. Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Αιολικής Ενέργειας, ΕΛΕΤΑΕΝ

Η ΑΥΞΗΣΗ του κόστους της ενέργειας απασχολεί και θα συνεχίσει να απασχολεί την κοινωνία. Υπαίτιος της ανατίμησης του κόστους ρεύματος για τους καταναλωτές είναι η μεγάλη αύξηση των τιμών των ορυκτών καυσίμων και κυρίως του φυσικού αερίου, η τιμή του οποίου πενταπλασιάστηκε μέσα στο 2021. Ο πόλεμος στην Ουκρανία πίεσε ανοδικά ακόμα περισσότερο τις τιμές, ως αποτέλεσμα της εξάρτησης από τα εισαγόμενα ορυκτά καύσιμα, κάνοντας ακόμα πιο δυσβάσταχτη την ενεργειακή κρίση στους καταναλωτές.

ΕΠΕΙΔΗ στην Ελλάδα σήμερα η τιμή του ηλεκτρισμού στην αγορά οδηγείται από το κόστος του φυσικού αερίου, η εκτόξευση του τελευταίου συμπαρασύρει και την τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος. Αυτό επιτείνει ακόμα περισσότερο την ανάγκη να απεξαρτηθούμε από τα ορυκτά καύσιμα όχι μόνο για περιβαλλοντικούς, αλλά και για οικονομικούς και γεωπολιτικούς λόγους.

ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΑ, η τιμή του φυσικού αερίου χαρακτηρίζεται από μεγάλες διακυμάνσεις που εξαρτώνται από διάφορους παράγοντες όπως η προσφορά και η ζήτηση, οι χρηματιστηριακές μεταβολές, το κόστος εξόρυξης και μεταφοράς και οι γεωπολιτικές ισορροπίες. Κάποιοι από αυτούς τους παράγοντες είναι αστάθμητοι και απρόβλεπτοι. Επομένως, ακόμα κι αν η τιμή του αερίου επανέλθει σε λογικά επίπεδα, όσο παραμένουμε προσκολλημένοι στα ορυκτά καύσιμα είμαστε εκτεθειμένοι σε αντίστοιχες κρίσεις στο μέλλον.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΛΗ πλευρά, η αιολική και οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας γενικότερα παράγουν τον πιο φθινό ηλεκτρισμό και δεν είναι εκτεθειμένες στις διεθνείς διακυμάνσεις των τιμών των ορυκτών καυσίμων. Επίσης, το κόστος για να παραχθεί και να φθάσει με ασφάλεια στον καταναλωτή το ρεύμα από τις ΑΠΕ είναι σταθερό και γνωστό εκ των προτέρων, διότι εξαρτάται μόνο από το κόστος των ανεμο-

γεννητριών ή των φωτοβολταϊκών και των άλλων υποδομών (δίκτυα, αποθήκευση κ.λπ.) που καταβάλλεται στην αρχή της επένδυσης. Δεν αλλάζει κάθε μήνα, όπως συμβαίνει με το κόστος των ορυκτών καυσίμων.

ΤΑ ΑΙΟΛΙΚΑ πάρκα προσφέρουν διπλό οικονομικό όφελος στον Έλληνα καταναλωτή:

1 Το οικονομικό πλεόνασμα χάρη στις ΑΠΕ επιδοτεί τους λογαριασμούς: Όπως επώθησε, οι ΑΠΕ είναι ο πιο φθηνός τρόπος ηλεκτροπαρα-

γωγής. Ειδικά τα νέα αιολικά πάρκα στην Ελλάδα σήμερα παράγουν 3-4 φορές φθηνότερο ηλεκτρισμό σε σχέση με το κόστος παραγωγής από τα ορυκτά καύσιμα. Το οικονομικό αυτό πλεόνασμα που δημιουργείται χάρη στη φθηνή παραγωγή ενέργειας από τα αιολικά πάρκα και τις λοιπές ΑΠΕ στην Ελλάδα το χρησιμοποιεί η κυβέρνηση για να επιδοτήσει τους λογαριασμούς ρεύματος των καταναλωτών μέσω του Ταμείου Ενεργειακής Μετάβασης (ΤΕΜ). Από την επεξεργασία των πλέον πρόσφατων ανακοινωμένων στοιχείων προκύπτει ότι το όφελος που πρόσφεραν τα αιολικά πάρκα στους καταναλωτές λόγω αυτής της διαφοράς κατά τον Οκτώβριο του 2021 ήταν τουλάχιστον 114 εκατ. ευρώ για αυτόν τον έναν μήνα. Το όφελος αυτό προκύπτει από τη διαφορά της μέσης τιμής της χονδρεμπορικής αγοράς (204 €/MWh) από τη μέση αποζημίωση των αιολικών πάρκων. Πώς συμβαίνει αυτό: Κάθε ώρα, οι εταιρείες προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας αγοράζουν από τη χονδρεμπορική αγορά την ενέργεια που

■ Η εξοικονόμηση για όλο το 2021 από τη μείωση της τιμής του ηλεκτρικού ρεύματος στην ελληνική αγορά χάρη στις ΑΠΕ ήταν 2,5 δισ. ευρώ.

πρόκειται να προμηθεύσουν στους πελάτες τους, καταβάλλοντας την τιμή αγοράς εκείνης της ώρας. Από το καλοκαίρι του 2021 η τιμή αυτή έχει πολλαπλασιαστεί, ακολουθώντας την εκτόξευση της τιμής του φυσικού αερίου. Έτσι έχει αυξηθεί πολύ το κόστος των προμηθευτών, οι οποίοι μετακυλούν τις αυξήσεις στους καταναλωτές. Το μέρος των καταβολών από τους προμηθευτές, που αντιστοιχεί στην ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές μεταβιβάζεται τελικά στον ΔΑ-ΠΕΕΠ, τη δημόσια επιχείρηση από την οποία πληρώνονται οι παραγωγοί ΑΠΕ. Όμως, οι παραγωγοί ΑΠΕ αμείβονται με μακροχρόνια συμβόλαια που έχουν συνάψει με τον ΔΑΠΕΕΠ σε σταθερές (ή σχεδόν σταθερές) τι-

μές που αντανakλούν το χαμηλό κόστος τους. Συνεπώς δημιουργείται ένα οικονομικό πλεόνασμα που προκύπτει από τη διαφορά της υψηλής τιμής -εξαιτίας του φυσικού αερίου- που καταβάλλουν οι προμηθευτές (και τελικά οι καταναλωτές) για την αγορά της ενέργειας από ΑΠΕ, και του χαμηλού κόστους με το οποίο αμείβονται οι σταθμοί ΑΠΕ για την παραγωγή αυτής της ενέργειας. Με διαδοχικές κυβερνητικές παρεμβάσεις (νομοθετικές ρυθμίσεις και υπουργικές αποφάσεις), το οικονομικό αυτό όφελος μεταφέρεται στο Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης και στη συνέχεια πίσω στους προμηθευτές, που μπορούν και κάνουν έκπτωση στα τιμολόγια που προσφέρουν στους καταναλωτές. Αυτό είναι το πιστωτικό ποσό που φαίνεται σε εκκαθαριστικούς λογαριασμούς με την ονομασία «ενίσχυση ΤΕΜ» ή «πίσωση ΤΕΜ» ή άλλο αντίστοιχο τίτλο. Έτσι, η αξιοποίηση φθηνής ενέργειας παραγόμενης από τον άνεμο συνεπάγεται χαμηλότερο κόστος ρεύματος για τους καταναλωτές.

2 Οι ΑΠΕ κουρεύουν την τιμή στην αγορά: Με βάση τα ανωτέρω, η διαφορά του χαμηλού κόστους των αιολικών από την υψηλή, εξαιτίας των ορυκτών καυσίμων, τιμή της χονδρεμπορικής αγοράς, επιδοτεί τους λογαριασμούς ρεύματος μέσω του ΤΕΜ. Αυτή η υψηλή τιμή της αγοράς θα ήταν ακόμα υψηλότερη εάν δεν υπήρχαν οι ανανεώσιμες. Επειδή ο άνεμος και ο ήλιος είναι δωρεάν, οι ανανεώσιμες οδηγούν κάθε ώρα στο σταμάτημα της λειτουργίας των πιο ακριβών συμβατικών μονάδων και έτσι κουρεύεται η τιμή στη χονδρεμπορική αγορά (διότι αυτή η τιμή στην αγορά κάθε ώρα καθορίζεται από την πιο ακριβή μονάδα που λειτουργεί για να καλύψει τη ζήτηση). Το 2021 το κούρεμα αυτό ήταν 40% κατά μέσο όρο. Αυτό σημαίνει ότι η συνολική εξοικονόμηση για όλο το 2021 από τη μείωση της τιμής στην αγορά χάρη στις ΑΠΕ ήταν 2,5 δισ. ευρώ, ποσό που αν δεν υπήρχαν οι ΑΠΕ θα είχε αυξηθεί το συνολικό βάρος στους καταναλωτές.

[SID: 15101549]

